

13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

**ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ**

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΓΓΟΥ

E-PAIDEIA NEWS

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

- Η Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου καθιερώθηκε με απόφαση της UNESCO στις 29 Σεπτεμβρίου 2011, έπειτα από πρόταση της Ισπανικής Ακαδημίας Ραδιοφώνου.
- Αρχικά, η πρόταση των Ισπανών ήταν να τιμάται η Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου στις 30 Οκτωβρίου, σε ανάμνηση της περίφημης εκπομπής του Όρσον Γουέλς το 1938, που έμεινε στην ιστορία ως ο «Πόλεμος των Κόσμων».
- Η UNESCO, όμως, αποφάσισε διαφορετικά και πρόκρινε τη 13η Φεβρουαρίου, ημερομηνία κατά την οποία το 1946 εξέπεμψε για πρώτη φορά το ραδιόφωνο του ΟΗΕ.

ΣΚΟΠΟΣ

- **Ο εορτασμός του ραδιοφώνου ως μέσου μαζικής επικοινωνίας,**
- **Η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των ραδιοφωνικών οργανισμών σε παγκόσμιο επίπεδο**
- **Η ενθάρρυνση όλων ανεξαιρέτως των δικτύων να προωθήσουν την πρόσβαση στην πληροφόρηση και την ελευθερία της έκφρασης.**

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

- Γύρω στα 1873 ο Τζέιμς Κλαρκ Μάξγουελ πρότεινε την θεωρία του ηλεκτρομαγνητισμού, σύμφωνα με την οποία ένα ηλεκτρομαγνητικό κύμα μπορεί να μεταδοθεί χωρίς να μεσολαβεί κάποιο φυσικό μέσο.
- Το 1883 ο Χάινριχ Ρούντολφ Χερτς (Hertz) επαλήθευσε τη θεωρία του Μάξγουελ για τον ηλεκτρομαγνητισμό και ανακάλυψε τα ραδιοκύματα.
- Το 1895, ο Γουλιέλμος Μαρκόνι που θεωρείται ο πατέρας του ραδιοφώνου κατορθώνει να μεταδώσει ηχητικά σήματα μορς διαμέσου ερτζιανών κυμάτων.
- 1906 στην Νέα Υόρκη όταν ο Ρέτζιναλντ Φέσεντεν μετέδωσε για πρώτη φορά φωνή και μουσική μέσω ραδιοκυμάτων.
- Αργότερα ήρθε ο ντε Φορέστ για να εφεύρει την ηλεκτρονική λυχνία, η οποία ήταν η μόνη "μορφή" ραδιοφώνου για τα επόμενα 50-60 χρόνια.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

- Μέχρι τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο το ραδιόφωνο είναι ένα μέσο χρησιμοποιούμενο σε ερασιτεχνική βάση και δεν είναι καθόλου ανεπτυγμένο ούτε διαδεδομένο.
- Κατά τη διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου το ραδιόφωνο και ο τύπος γίνονται δύο μέσα ανταγωνιστικά μεταξύ τους, γιατί το ραδιόφωνο αποκτά μεγάλο ειδησεογραφικό περιεχόμενο.
- Η λήξη του μεγάλου πολέμου φέρνει το ραδιόφωνο στην αρχική του ιδιότητα και γίνεται ξανά ένα μέσο κυρίως ψυχαγωγικό.
- Στα τέλη της δεκαετίας του '40 με αρχές της δεκαετίας του '50 το ραδιόφωνο αποκτά ένα νέο ανταγωνιστή, την τηλεόραση η οποία έχει στα χέρια της ένα πολύ δυνατό όπλο έναντι του ραδιοφώνου, την εικόνα. Η ακροαματικότητα του ραδιοφώνου πέφτει κατακόρυφα και οι ραδιοφωνικοί σταθμοί ψάχνουν λύσεις.
- Η λύση έρχεται το '50-'60 και την εμφάνιση της δημοφιλέστατης μουσικής rock 'n roll. Η κρίση ξεπερνιέται και το ραδιόφωνο καθιερώνεται ως αποκλειστικά ψυχαγωγικό-μουσικό μέσο.
- Τη δεκαετία του '60 αμφισβητείται στην Ευρώπη το κρατικό ραδιόφωνο, γιατί δεν μετέδιδε ροκ μουσική και απορρίπτεται από τη νεολαία της εποχής. Εμφανίζεται η πειρατική ραδιοφωνία με πρωτοπόρο το radio caroline στην Αγγλία, το οποίο εκπέμπει από ένα μικρό πλοίο έξω από τα χωρικά ύδατα της Αγγλίας και μεταδίδει μόνο rock. Η ακροαματικότητά του είναι τόσο υψηλή, που απειλεί το BBC.
- Ακολουθεί ευρεία διάδοση αυτού του τύπου ραδιοφωνίας σε όλη την Ευρώπη.

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Το ραδιόφωνο στην Ελλάδα εμφανίστηκε στη δεκαετία του 1920 με πειραματικές προσπάθειες μικρής κλίμακας από ιδιώτες και δημόσιους φορείς.
- Ο επίσημος φορέας συστήθηκε το 1938 και χρησιμοποιήθηκε για την προπαγάνδα του μεταξικού καθεστώτος.
- Είχε έντονα πολιτικές χρήσεις από τις προπολεμικές και τις μετεμφυλιακές κυβερνήσεις, ωστόσο έγινε ένα λαϊκό, ψυχαγωγικό μέσο που προσέλκυσε σημαντικούς ανθρώπους του πνεύματος, οι οποίοι παρήγαγαν ποιοτικό πρόγραμμα.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

- **Ο ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών (ΡΣΑ) άρχισε να εκπέμπει από τις 25 Μαρτίου 1938 και σε κανονικό πρόγραμμα από τις 21 Μαΐου της ίδιας χρονιάς. Η έδρα του ήταν στα υπόγεια του Ζάππειου και πρώτη εκφωνήτρια ήταν η Αφροδίτη Λαουτάρη.**
- **Θρυλικό είχε γίνει το σήμα του σταθμού, η βουκολική μελωδία, ο «τσοπανάκος», που έμεινε γνωστό ως τις ημέρες μας.**
- **Από το 1948, εν μέσω εμφυλίου, άρχισε να λειτουργεί και ο ραδιοφωνικός σταθμός των ενόπλων δυνάμεων.**
- **Ραδιοφωνικό σταθμό, την «φωνή της αλήθειας», είχε κατά τη διάρκεια του εμφυλίου και ο δημοκρατικός στρατός που εξέπεμπε από τη Γιουγκοσλαβία και αργότερα τη Ρουμανία, το πρόγραμμά του όμως ακούγονταν από λίγους και είχε μικρή απήχηση. Η «φωνή της αλήθειας» εξέπεμπε ως το 1967.**

ΠΕΙΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

- Τη δεκαετία του 1960 εμφανίστηκε το φαινόμενο των ραδιοπειρατών, οι οποίοι είχαν στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις σταθμούς μικρής εμβέλειας και ισχύος στα μεσαία κύματα και αργότερα στα FM.
- Οι σταθμοί έπαιζαν πολλή μουσική, λαϊκές επιτυχίες ή ροκ, αργότερα ντίσκο ή μέταλ, που δεν παίζονταν πάντα από τα κρατικά ραδιόφωνα και μετέδιδαν αφιερώσεις.
- Το ενημερωτικό ή ειδησεογραφικό περιεχόμενο των σταθμών ήταν σχεδόν ανύπαρκτο, πολλοί ήταν δε απολίτικοι για να αποφύγουν τις διώξεις.

ΡΑΔΙΟΠΕΙΡΑΤΕΣ

- Υπολογίζεται ότι σε μια 20ετία υπήρξαν 5.000 - 7.000 ραδιοπειρατές, ίσως ακόμα και 10.000, οι οποίοι αντιμετώπιζαν συνεχείς διώξεις και βαριές ποινές των αρχών, οι οποίες τους επέβαλαν πρόστιμα βάσει του χουντικού νόμου, γιατί δεν είχαν άδεια.
- Τη δεκαετία του 1980 το φαινόμενο των ραδιοπειρατών επεκτάθηκε, παρά το ότι οι αρχές δεν σταμάτησαν τις διώξεις.
- Η απήχηση των πειρατικών ή (νόμιμων) αυτοοργανωμένων σταθμών στη Γαλλία και την Ιταλία κινητοποίησε μέρη της αριστεράς στην Ελλάδα που πήραν σχετικές πρωτοβουλίες.
- Σε αυτή τη κατεύθυνση βοηθούσε και το άνοιγμα της ραδιοτηλεόρασης που είχε αρχίσει λίγο νωρίτερα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης υπό την αιγίδα της ΕΟΚ.

Η ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ

- Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 είχε αρχίσει να τίθεται πιο έντονα το αίτημα για μη κρατική ραδιοφωνία.
- Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εξέτασε το ενδεχόμενο άρσης του μονοπωλίου το 1982 και το 1985, αλλά δεν υπήρξε συνέχεια.
- Ο πρώτος νόμιμος ιδιωτικός ραδιοσταθμός ήταν ο Αθήνα 9.84 που εξέπεμψε στις 31 Μαΐου 1987 και ακολούθησε το Κανάλι ένα 90,6 στον Πειραιά στις 26 Ιουνίου και τον Σεπτέμβριο ο FM100 στη Θεσσαλονίκη.
- Σύντομα ιδρύθηκαν δεκάδες σταθμοί σε όλη τη χώρα, φέρνοντας τη λεγόμενη άνοιξη της ραδιοφωνίας.
- Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 οι ιδιωτικοί σταθμοί, συνήθως οι ενημερωτικοί, κατέγραφαν πολύ υψηλές ακροαματικότητες και ήταν έντονα πολιτικοποιημένοι.

ΤΡΟΠΟΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ

- Το συμβατικό ραδιόφωνο περιλαμβάνει δύο κατηγορίες τρόπου μετάδοσης τα AM (διαμόρφωση κατά πλάτος) και τα FM (διαμόρφωση κατά συχνότητα).
- Στις συχνότητες αυτές χρησιμοποιούνται συγκεκριμένα μήκη κύματος ανάλογα με το σκοπό (π.χ. Οι κοινοί ραδιοσταθμοί εκπέμπουν στις συχνότητες FM 88-108).
- Άλλες συχνότητες χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς όπως π.χ. την αστυνομία και την πυροσβεστική υπηρεσία.
- Εκτός από το συμβατικό ραδιόφωνο υπάρχει και το ραδιόφωνο του διαδικτύου, που εκπέμπει "stream audio" (δηλαδή επιφορτώνεται το αρχείο σε πραγματικό χρόνο, ο ήχος φορτώνεται εκείνη την στιγμή που παίζεις) και, τέλος, το podcasting που εκπέμπει μαγνητοφωνημένα.

ΠΗΓΕΣ

- [HTTPS://EL.WIKIPEDIA.ORG/WIKI](https://el.wikipedia.org/wiki)
- [HTTPS://WWW.SANSIMERA.GR/WORLDDAYS/236](https://www.sansimera.gr/worldays/236)
- [HTTPS://WWW.STAR.GR/EIDISEIS/SAN-SIMERA/490075/PAGKOSMIA-HMERA-RADIOFWNOY-H-ISTORIA-THS-ELLHNIKHS-RADIOFWNIAS](https://www.star.gr/eidiseis/san-simera/490075/pagkosmia-hmera-radiofwnoy-h-istoria-ths-ellhnikhs-radiofwnias)
- [HTTPS://UNRIC.ORG/EL/13](https://unric.org/el/13)
- [HTTPS://WWW.CRETALIVE.GR/ISTORIA/RADIOFONO-MIA-APO-TIS-MEGALYTERES-EFEYRESEIS-TOY-ANTHROOY](https://www.cretalive.gr/istoria/radiofono-mia-apo-tis-megalyteres-efeyreseis-toy-anthrooy)

